

Ípúru

Ísu wíyómpa'a iyówana moóráwígon-awi'a ímbo agaimakáiwai moórá-waai úmai sísamai'fakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi moórá-awi'a Ípúru-waasi Ísun-aaí isésa wení aampa'ó kuntáfésa tuwíyáái ésa sáwí'a uwátínkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'á aráátwáéfo séna maarán-áái agaimái mátmakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba íyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-káwáágómá ámáán-kisau-waasi íyáákaraiye. Póí tufú'mai Maníkómbá ámakaamba aifa'-ámáán-ámbá isaná Ísu marapá'á kumbéna kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwáíndasafena puwéna wenáúma Maníkómbá ámakaimba póna kentáásí ámáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémba fasi'ámai méraaro séna agaimái mátmakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wíyómpaken- kisau-waasi-tuwi'o íyáákarain-aaí.

1 ¹Naaófá'á moórá-mora-kanaa Maníkó wenáái simátímakowisafena súwasa miwí Maníkó siyáin-aaí miyám-biyan-aaí kentáá síwá'násomba simátíma'maena tiyáimba isaná ²káfé'a ánaaen-kanaafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaisa simásímakaiye. Naaófá'á wíyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wíyóne marawé úmakena ánaaemba seyaafá-tántááká'á káráwiyiniye. ³Maníkóní sámó kainkó ááninkompinkemba sámá kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo méraiwai kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááígómó intáféna wíyóne marawé waé'wae'a wéiye. Wemó pukáintafena kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwéna pukáimpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó íyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á ména ⁴wenáwí'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba íyáákaraiye.

⁵Maníkó wení wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáífo ááninkontafena séna emá kesáánimba óna'a

kesí kísaura'a ankáúmne
 Maníkó séna moórá-aaiwara'a séna
 kemá afowámá onaná wemá
 kesáánimba ínīye
 séna wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba
 siyáifo ááninkontafena séna ⁶Maníkó wenááninko íyáákaraiwaimba
 ai'marówana kunkáinka'a
 séna
 Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi
 wen-ímáyáá mósá maránááwe
 wenááninkontafena siyáímbanifo ⁷wení wíyómpaken-kisau-waasisafena
 súwana Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
 kemá súnasa kesí wíyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba to'maésa
 wénowe. Kemá súnasa
 kesí kísau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémaewe
 siyáifo ⁸Maníkó wenááninkontafena séna
 Maníkóo waásiya'o káráwimaemo íyínda ímba tai'áínīye.
 Káráwiyonda arupíse úmai wégarawiyone. ⁹Kawe-tántáátáfé
 aamoí é sáwí-tantaatafe áyámba wéone. Mindásafena Maníkó ení
 Fasi'aénkó embá íyáfasinankaraisa
 seyaafá'-wáásí íyáákaraanana enarumbá
 kawe'á uwánkaraiye
 séna ¹⁰ááninkontafena moórá-aai séna
 Fasi'aénkóo áwáura'a maramá úmare enayáántamba wíyómba
 úmakaanda ¹¹mintántáá'á tai'áína emá maé'mae'a ínone.
 Unáánkwátóimo aúsú kénamo tai'áíntemba wíyóne marawé
 miyáumai tai'áínīye. ¹²Wátóimo usisi fámáráántemba wíyóne
 marawé miyá ínone. Unáánkwátóimo aúmo ontembá wíyóne
 marawé miyá éma káfé'o méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba
 puwínone
 siyáīye. ¹³Maníkó maanáái ímba wíyómpaken-kisau-waasisafena
 siyáifo ááninkontafena séna
 kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-iména'a ení namuro-wáásí
 tínkamona emá íyáákainone
 siyáīye.

¹⁴Mináái siyáifo Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi nórawa'iyó.
 Miwí ímba túma wérarawai timan-aantembo wérarawai ésa Maníkómó
 sintembá miyá owaná Maníkó simátimena séna kawe'-ámpá'ó
 métinkaunda-waasi kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena
 Maníkón-ááninkon-awiko wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba
 íyáákaraiye.

Sáwí'ó úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawel'-
ámpátáámó mésínkáíwain-aii.

2 ¹Maníkón-ááninko wíyómpaken-kisau-waasi íyáákaraintafeta érai'-aaisaamo ísaraunda-aii fasi'ámai ta'ótoleta mináái ífátuwaunafosaanifo imáyáasa úmaeta iyónaumne. ²Maníkóní amáámba wíyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-aai póna taráíyaawiye ímbo arááiwakaawiye sáwí-meyamba arupise úmai tímakiye. ³Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawel'-ámpá'á métinkanae séna minóráá-kísáúsáféna ááninko kentáásí Fasi'aénkómbá ai'marówana marapá'á kunkáiyé. Minóráá'-ááímó ísáimaimo ífátuwetaamo éta érai'a sáwí-meyamba kentááfá'ó tinda ínta aseránaumne. Aifa'á Fasi'aénkó minóráá'-áái simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata ⁴mináái érai'-aain-iyé sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aémbá tímúwasa fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'o ún-kisau máúwana Maníkó wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú maiyáawe.

⁵Méraiyan-kwaasisafe'a sune. Ímba wíyómpaken-kisau-waasin-ifo wenááninkomba íyáfasinankaraimba póna wemá waásiya'a káráwiyaiye.

⁶Minááísáféná moóráwigo Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó waási sáwísamba owá nóra séwa miwísáfé imáyáa éwa waási sáwísamban-oto nóra séwa miwíyá'á wégarawiyono.

⁷Wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a

waási mótinkaanasa kárika'a mifá'á
méraafo káfé'a óraa'a uwátinkaanana

túwíko óraa'a isá ⁸Íyáfasintinkaraanasa

seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkó íyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'a ífátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne. ⁹Énifo Ísuni áwáusa awánaraumne. Maníkó kárika'a wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa úwasa áí'o úni'a uwánkówana puwúwana mindásaféna Maníkó óraa'-awi'a simánkena áwí'a óraa'a uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa éna pukáiyé.

¹⁰Ísumba áí'o úni'a uwánkóntafe'a imáyáa é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugoma póna seyaafá-tántáá'á úmarena séna sámó kain-áémpá'á sáwífa'-waasi méraiwae séna sáwí-imayaafinkemba faútinkena sámó kain-áémpá'á métinkaindawisaféna Maníkó kanaán-

iyé súwasa Ísumba áí'a úni'o uwánkómbe mindásafena sásá'-í'a uráiyé. Maníkó miyámó uráimba kawé'a uráiyé súné.

¹¹Ísu waásisa Maníkóndé-i'o uwásínkáíwaisaawe Maníkóndé-i'a uwásínkáíwaiye Maníkó mimbórá tifowámá intáféna Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aaí ímba sáwí-imayaa éna kawé'-ímáyáá wéiyé. ¹²Mindásafena moóráwigo Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó enáái kesúnafaraawimba simátimé'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á
enáwí'a mósá maránaumne
séna ¹³moóráfa'a agaimaréna séna
kewará'á Maníkómpá'á
simankúnkúmba ónaumne
séna moóráfa'a agaimaréna séna
Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe
agaimaréna siyáiyé.

¹⁴Maníkómó ámakain-iyampoisaafenamo siyáimba mararákén-kwáásímó onten-áúwawaawara'a Ísu ména séna waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba taí'ásuwanaumne. ¹⁵Aasiyaasí puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaa faútinkanaumne séna puwéna íyáfasinena waántáwankomba íyáákaraiye. ¹⁶Érai'a ímba wíyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbaramumo Maníkón-aaisafenamo amankúnkúmbu uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena súwa'nai índasafenasa miyáumai pukáiyé. ¹⁷Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á aaí símai kawé'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa miyámó índasafena marapá'á kuména waási áúwawaawara'a ména wenáúnafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména súwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráiyé. ¹⁸Ááémo marapá'ó méronka'a sáwí-aaimo sínda ísare'a áí'o índa-i'a uwánkanae sésa áísai úmaesa wéiyesa áí'o úni'a uwánkaraamba ímba sáwí-ampa'a kuráimba pósa kentáásáféna sáwí-aaimo síyamba isánae sésamo ombá kanaa'á wésuwa'nai-iyé.

Ísun-awikoma Mósesen-awí'o íyáákarain-aaí.

3 ¹Kesí waásisono. Súnda-aaisafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó kembiwí wendé-í'o uwátínkarain-kwaasisafena séna wíyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafo Ísuntafe'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'á kumbéna érai'-aaisafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyaiwai éna aifa'-ámáán-

káwáágó isa'á wentáfé'a imáyáa úmae'a iyóro. Aifa'-ámáán-kísáúmó² maíndasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawe'-úmai wémaiye. Naaófá'ó Mósese Maníkóní waásifimbo kisaumo ímbo tuwénamo kawe'-úmaimo maiyáintemba Ísu miyá uráiyē. ³Naambá kawe'-námbán-iyē siyáafo mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósá wémaraantemba Mósese kawe-kísáú-wáásín-ifo Ísun-awi'o mósá maráúndasa wéiyaa kaiye. ⁴Seyaafá'-námbó waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá-tántáá'wará'á Maníkó úmakaiye. ⁵Mósese Maníkóní kísau-waasigo éna Maníkóní waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawe'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tantaa'o paapé índa simátímakaiye. ⁶Mósese miyámó uráimbanifo Ísu Káráísiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóní waásiya'a káráwiyimba ímba ifá'ó túwáimba kawe'á wéiyē. Maníkón-aaisafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasi'ámaimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóní waási-ita ónaumne.

Maníkóní waási wenópa'o kosaagáíyan-aaí.

⁷Mindásafena naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútáńkó kentáá síwá'násontafena siyáin-aaí imáyáan-oro.

Maará siyáiyē.

Káfé'o Maníkómó simátímín-aaí ísáaro. ⁸Naaófá'ó Maníkón-aaímo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái ísáaro. Máásai-marafa'a mésa kentíwá'náma

miyá wéesa Maníkómbá totuwiyésa sáwí-kisau maésa wenáái taráíyaawe. ⁹Ayáátáaka'a 40 aatai kentíwá'náma túwa'nai uráunda-kisau awánaraambanifo kesáái taraisésa totuwiyésa sáwí'o uwásínkáántafe'a ¹⁰aaisambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwí'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwaéwe sé'a ¹¹aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánáawe siyáumne Maníkóní

Ufaen-ámútáńkó siyáiyē.

¹²Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútáńkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawe'án-oro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa ésa Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbo ésa Maníkó fasi'aénkwáráwímbá tínaaemba uwáméfainifo káráwimai kawe'án-oro. ¹³Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa íyana minímayáágó karo'á simátiyuwainasa Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa tirunté'a máraafainifo moóra-mora-waasi kentí imáyáa fasi'átínkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro. ¹⁴Aifa'á Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyáa fasi'ámai miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káráísitiye'a kááísamai méta marapá'ó méraunda-kanaasaamo tai'áíndara'a fasi'ámaisa méranaumne.

¹⁵Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá
miyá ofáínifo wenáái ísáaro

agaimaréna siyáiyé. ¹⁶Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aai wéisesawa
taráiyaana'iyo. Kentáá síwá'náma Ísípí-marafakemba Mósese faútiyuwena
tí'maenamo tiyáiwai miwí Maníkón-aai wéisesa taráiyaawe. ¹⁷Nááwiya
ayáátáaka'a 40 aataiya'a Maníkó aaisambá tíkaiyo. Máásai-marafa'o
mésamo sáwí'o ésamo pukáawi miwísáféna aaisambá tíkaiye.

¹⁸Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe
siyáiyé. Wenááimo ímbo ísáaimo kawé'ó uráawisafena siyáiyé.

¹⁹Wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráamba pósa ímba kanaa'á
wenópa'a wésa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4 ¹Kentáásáféna Maníkó séna kempá'á tasaagánááwe símai
kááísamakain-aai wéraitimba p'ó'a kempínkémbá tuwímbai sé'a
wempá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo
káráwimai kawé'án-oro. ²Maníkóní kawé'-ááímó ísaraundantemba
ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táá'-aantemba isésa ímba
timankúnkúmbo ésa tirumpimbá ta'ótórówana póna minááígó ímba
túwa'nai uráiyé. Mindásafe'a kempínkémbá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á
wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai
kawé'án-oro. ³Naaófá'á Maníkó wíyóne marawé úmai tai'éna saagaráin-
kanaa wéraitimba wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráawisafena séna
aaisambó tiyúnda óraaka sune. Kempá'á
ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimbanifo wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa wempá'á
wéta weséta kosaagánaumne. ⁴Maníkón-aai aúfáifimba wesé'o
kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna

Maníkó afa'móráe-kanaa kísau maimái
taí'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráiyé

agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá wéraitimbo ⁵Maníkón-aai
aúfáifimba agaimaréna séna

kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimba póna ⁶saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba pósa tuwímbai-
waasi wempá'á wésa wesé'a kosaagánááwe. Aifa'á Maníkón-aaimo
ísaraawi ímba timankúnkúmbo uráamba pósa wempá'á ímba wésa wesé'a
saagaráawe. ⁷Sáwífa'-aatai maisuwéna Maníkó moórá-kanaa maréna séna
minkánáá tíníye séna Téfitimba simámuwana Maníkón-aai aúfáifimba
agaimaréna séna

káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

Tirumbó makáanteni'a ímba é'a wenáái ísáaro
agaimaréna siyáin-aai kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáaro.

⁸Naaófá'á moóráwígon-awi'a Yósúwa tí'maena kawé'-áémpá'ó mátkomba mináémpá'ó Maníkómpá'ó saagáíyan-aempa'o wéronkakaa ánaemba Maníkó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáíyan-kanaa tınıye ímba siyáísino. ⁹Maníkó wení kísau tai'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo saagaan-kánáá wéráíye. ¹⁰Maníkómó wení kísau tai'ásuwenamo saagaráintemba Maníkómpá'á wésa wesé'a saagaawí miwíwará'á kísau tai'ásuwesa saagánááwe. ¹¹Mindásafeta Maníkómpá'á wéta wesé'o saagaandasáféta siyáántán-kwímáísa kísau maúndasa miyásá onó. Kentáá síwá'námo urántemba miyá-sáwí'á únafosaanifo wenáái ísámai kawé'á éta káráwimai kawé'-íyataao.

¹²Maníkó méraisana wenááigo kísau wémaíye. Séfasefa'-aempa'a áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontembá Maníkón-aigo kentáásirumpinken-imayaa sáwí-imayaawe kawé'-ímáyááwé tuwínkaa'-isatá wéawanaumne. Sirááimo tain-tántáá'é súnanasa Maníkón-aigo tuwínkaa'-úmáráísata sáwí-tantaa'e kawé-tántáá'ésá wéawanaumne. ¹³Wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á Maníkón-aúranka'a ímba áwiyoraifo wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á afora'á wéraisana wéawanaiye. Wemá miyámó iwáí póna kesáámó méraundawini áwáusa sísai ínata simámenaumne. Maníkón-aai aúfáífmiba súnnda-aai miyán-áái wéraintafeta kentáá síwá'námo urántemba miyá-sáwí'á únafaisaanifo wenáái ísámai kawé'á éta káráwimai kawé'-íyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-aai.

¹⁴Ísu Maníkón-ááninko kentáási óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna wíyómpa'a Maníkóe'a iména kentáá súwa'nai enasa áísai ímbá póta wenáásifeta simankúnkúmbo uráundasafeta káféta minááísá fasi'ámaisa ta'ótóráano. ¹⁵Kentáási aifa'-ámáán-káwáágó marapá'ó méronka'a seyaafá-tántáátáfésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa áísai úmaesa íyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aaimo síyambo isánae sésamo ombá kentááfímbá ímba fasi'aémbá wéraisana wemá suwánénasa aruntá wéuwasinkaiye. ¹⁶Mindásafena kentááfímbá umbai-tántáá'á wéraindara'a ímba sáátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáímpá'á konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai ínıye.

5 ¹Aifa'-ámáán-káwáá-kísáúmó maíyantafesa Yúndaa-waasifinkemba moórá-morawigo íyáfasintinkaawasa wépukowasa fí'omba íyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'á áísai esa waásimo sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe. ²Miwí waási pósa ímba fasi'aénkwáráwí ésa mindásafesa ímbo kawé'-úmaimo isésamo sáwí'o on-kwáásísáfésa kanaa'á kawé'-úmai tirumbá uwátinkesa ³ímba kawé'-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítı sáwí-awausafesa

sésa pói tufú'mai Maníkómbá amésa miwítí sáwí-awausafesawara'a wéamewe. ⁴Tuwímbai ímba imáyáa ésa sésa óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maénae-imayaa ésa miyán-kísáú wémaefo naafó'ó Maníkómó moóráwígon-awi'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáú mó maiyáintemba Maníkó íyáfasintinkarawai aantemba minkísáú wémaewe.

⁵Miyáumai Ísu Káráisiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-ámáán-káwáá-kísáú aména séna emá kesáánimba óna'a kesí kísaura'a ánkaraumne séna ⁶moórá-aaíwara'a súwana agaimaréna séna moóráwígon-awi'o MériKíséteki óraa'-amaan-kawaago uráintemba emá miyán-kísáú maimaé iyínone Ísu Káráisitintafena siyáíye.

⁷Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifi'á téna inai séna puwíndasafena Maníkómpá'á áísai ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-ímáyáá arááíwakaimba póna áwa'nai uráíye. ⁸Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó túmba ímba mindásafena imáyáa éna Maníkón-ímáyáá éna ⁹sásá'-í'a éna wenááisa taawiyafúndawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aú'í'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóní áwáugoma póna ¹⁰MériKísétekimo ámáán-kawaamo uráintemba aifa'-ámáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuni aampa'á arááíwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-aaí.

¹¹Simátimunda-aaifimba sáwífa'-aaí wérainbanifo ímba ísámai kawé'á ontáféna aráátimunda-kisauugo umbai wétaiye. ¹²Ááéma Ísu Káráisitin-aaí isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafo nóra séra ímba simátíma'mae wéíyo. Maníkón-aaíma afora'-áái ímba ísámai kawé'á é'a moóráwigo aneká'á simásiminkwae sefó umarambó náámbo nésamo fasi'aén-tómbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Maníkón-aaí ímba kanaa'á simátímakaawe. ¹³Umarambó náámbo nésamo ímbo kawé'-úmaimo aaimó isáántemba miyaráán-úmai kawé'-úmaimo méraiye sáwí'o úmaimo méraiye miwání áwáuma ímba ísámai kawé'á wéowe. ¹⁴Tinón-ésamo fasi'aén-tómbó naantembá kawé'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáá tuwímbai wéisaawe.

6 ¹Mindásafeta Ísu Káráisitin-aaí paákákén-áái aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérain-aaíwarata iséta sáákæfaen-kwaasiyaanta íyataao. Ísu Káráisitin-aaí paákákén-áái

é'a simátímakaunda pó'a ímba aneka'á simátíma'mae iyónaumne. Simátímakaunda-aaí maarán-ááín-íye. Úwoi-kisausefa'a tínaaemba uwáme'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba wéowe. ²Nombó maitínkáán-aaí simátíme'a Maníkóní kísau maíwae sésa íyáfasintinkesa tine'á tiyáámba ta'ótóráán-aaí simátíme'a waásimo pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí simátíme'a Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbéyámbá waé'wae'a índá-aaí simátímakaunda minááímó é'o simátímakaunda-aaí ísaraafo fasi'aén-ááí arumpimbó wérain-aaí ísáaro. ³Maníkómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáákaefaen-kwaasiyaanta ónaumne.

⁴Maníkóní aambá arááíwae'mai ifátukaawi kotafisíyasa aneka'á kouwerésa kawé'-ámpá'á tiyambanifo ímba ténááwe. Miwí Maníkó sámó kátínkarain-aempa'a mérowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwísé'a mérowasa ⁵miyáumai mésa sésa Maníkón-aaí kawé'-ááín-íye sésa Maníkóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaaemba Maníkóní fasi'aémbá seyafá'á paápé ínasa mifásí'aémbá tuwímbai awánamai ⁶ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Maníkón-ááninkombo aaraa-táíyá'ó tufúwanamo pukáintemba miwí miyá owasá tuwánésa Ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfésa ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe.

⁷Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Moórá-mora-kanaa aa'á tisaná maramá kawé'á isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Maníkó miyám-bárámá kawé'á wéuwatinkaiye. ⁸Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáíye wérain-barama úwoi-marama isaná ampáánká'á Maníkó iyafímbá agaisuwáíniye. Miyáumai Maníkóní aampa'á arááíwae'mai ifátukaawi ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Kárásitin-aaí paákákén-ááí ímba aneka'á simátimenaumne.

⁹Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-ófo kawé'-máraráán-kwáásí owaná Maníkó kawé'-ámpá'á méwátinkaiye sune. ¹⁰Maníkóntáfé'a imáyáa ontáfé'a wení waási túwa'nai e'a káfé'wara'a miyá owaná Maníkó arupíse úmaimo méraiwai minkísáúsáféna ímba wéawinkaiye. ¹¹Maarásáféna sirááisa wétaiye. Moórá-morawigo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiyaambo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a ¹²ímba tuwesarái ína'a ímba ifátuwe'a Maníkómpá'ó timankúnkúmbó ésamo Maníkómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyaani'a oro. Miyán-kwáásíyááni'o ombá sirááisa wétaiye.

Maníkó símáimo kááísamakain-aaí.

¹³Naaófá'á Maníkó Émbaramun tafena siyáimba símai kááísamakonka'a póna wembó íyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká íyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aaí érai'a ónaumne séna símai kááísamarena ¹⁴Émbaramun tafena séna érai'a kawé'á uwánkaumpo enaísaafitantambo íyamba sáwífa' paápé ónááwe súwana ¹⁵Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Maníkómó símáimo kááísamakaintemba uráíye. ¹⁶Yúndaa-waasi tik'ó máraámba maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá íyáákaraiwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-meyamba simíníye wésewe. Miyámó sésamo ombá fí'owi fí'on-aaí ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe. ¹⁷⁻¹⁸Miyáumai Maníkó kawé'ó uwátinkaindawisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfésa sésa siyáintemba ímba éna fí'oni'a íníye sefáímpó'a seyaafá'ó íyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-tantaa'a paápé íníye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíníye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraisata minándámpá'á méta óraaka séta siyáinteni'a íníye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne. ¹⁹⁻²⁰Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámáimo intembá Maníkómó siyáintemba kawé'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaigo kentáá fasi'ásínkáísata Maníkómó wíyómpa'o méraiwaintafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáási aifa'á wíyómpa'a iyéna ámáán-dankomba Maníkóní ufaendáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarurúwa'marena iyéna kentáásáféna imáyáa éna miyá uráimba póta fasi'ámais méraumne. Méríkísétekimo uráintemba wíyómpa'a Ísu kentáási aifa'-ámáán-káwáágó éna miyán-kísáú maimaéna wéiyisata fasi'ámais méraundasa póta Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiyambo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Ámáán-kawaago Méríkísétekin-aaí.

7 ¹Minkwáásígó Méríkíséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó íyáákaraiwaini ámáán-kawaago úwana naaófá'á Émbaramu namuro-wáásítí óraa'-waasise tiyéna íyáákaronaempakemba túwana Méríkíséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawé'á uwánkowana ²Émbaramu namuro-wáásítí moparáwímbó maiyómba siyáánkaiya'a tuwínkena Méríkísétekimba moórá-unkwima ámakaiye. Méríkísétekintafesa mináwíkóní áwáuma

kawe-káwáágón-iyé sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoni áwáuma faru-káwáágón-iyé sésa waé'mai wésewe. ³Méríkísétekin-aíwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'ánkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wéraintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna ámáán-kawaa-i'a úmai maé'mae'a íniye.

⁴Maanáái imáyáan-oro. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraa'-waasi úmbanifo wemá Méríkísétekimba namuro-wáásítí moparáwímpínkémbá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta Méríkísétekima Émbaramumba íyáákaraiye súne. ⁵Moóráwigo Émbaramun-aísaafitantambo uráiwain-awi'a Rífái wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kisaura'a íyáfasintinkaraiye. Maníkóní ámáámpinkemba moórá-amaanko séna Ísareri-waasisono. Kentí moparáwímbó wémaempinkemba aasiyaasí siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rífáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáiyé. ⁶Méríkísétekimo Rífáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba ámáánkomo siyáintemba uráiyé súsino. Énifo Méríkíséteki ímba Rífáin-andafaken-kwaasigon-ifo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makáimpinkemba moórá-unkwima úwoi maimaéna kawe'á uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawe'á uwánkanaumnemo símaimo kááísamakaiwaimba kawe'á uwánkaraiye. ⁷Óraa'-waasigo kári'-waasigomba kawe'ó uwánkáimba mináái íséta póta Méríkíséteki Émbaramumba íyáákaraiye súne. ⁸Rífáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-fo Méríkíséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aii aúfáifimba agaimaréna séna wemá aúnaarena úwoi méraiye sisaná póna wemá Rífáin-andafaken-kwaasi íyáákaraiye. ⁹Imáyáa é'a sé'a Émbaramu Méríkísétekimba moórá-unkwí ámakonka'a Rífáiwara'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémaiwai ámakaintenkaamba uráiyé. ¹⁰Émbaramu Méríkísétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rífái ímba paápé uréna aíwá'nágo arumpimbó méronka'a uráintafe'a mindásafe'a súne. Rífáiwara'a Méríkísétekimba ámakaintemba uráiyé súne.

¹¹Naaófá'á Maníkó ámáámbo simátímakonka'a Rífáin-andafaken-kwaasi ámáán-kisau maésa pói tufú'mai Maníkómbá amíyantafena Maníkó íyáfasintinkena Éronimba aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaraiye. Rífáin-andafaken-kwaasiti kisaumo arupíse uwátínkáínkakaa Maníkó ímba aneka'á aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo Méríkísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye. ¹²Maníkó séna

aú-aifa'-amaan-kawaama íyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba ámáán-kisau-waasi Maníkóntáfésa ísámai pói tufú'mai ámén-amaamba ifátuwena aú-amaamba simásimuwata ísaraumne. ¹³⁻¹⁴Mináái Fasi'aénkó Ísu Kárásitintafena séna ímba Rífáin-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paapé uráiyé. Naaófá'á Mósesé ámáán-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáiyé. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-oyo Rífáin-andafaken-kwaasi Maníkóntáfésa imáyáa ésa pói tufú'mai óntan-taarera'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu MériKísétekiyaam-amaan-kawaagon-aai.

¹⁵Minááigóní áwáuma maarán-iye. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago MériKísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye. ¹⁶Ímba Rífáin-andafakemban-ifo fasi'aémpínkémbá maé'mae'a éna ímba tai'áíndawi aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai íyáfasinankaraiye. ¹⁷Mindásafena Maníkón-aai aúfái-wandaafimba agaimaréna séna

moóráwigon-awi'a MériKíséteki
óraa'-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Kárásitintafena siyáiyé. ¹⁸⁻¹⁹Ááéraan-amba

Rífáin-andafaken-kwaasiti ámáán-kisau ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupise uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawé'-ámábá aráásimuwata érai'e séta fasi'ámai méta Maníkómpátá wégune.

²⁰⁻²¹Rífáin-andafakemba ámáán-kisau-waasi íyáfasintinkonka'a úwoi íyáfasintinkesa ímba aai símai káásamakaambanifo Maníkó Ísu Kárásitimba aifa'-ámáán-káwáágómbó íyáfasinankonka'a aai símai káásamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna emá ámáán-kawaago éma
maé'mae'a ínone séna mináái ímba taraisíníye

Maníkó wenááninkontafena símai káásamakaiye. ²²Minááigó ááéraan-aai íyáákwana Maníkó símai káásamakontafena Ísu Kárásiti séna mináái érai'-aai waé'wae'a íníye siyáiyé.

²³Moórá-aai ísáaro. Ááéma ámáán-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósa púwúntemba anondáára'a fí'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo ²⁴Ísu Kárásiti maé'mae'a éna ímbo puwíndawi aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maimaéna iyéna ²⁵maé'mae'a éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpátá áisai úmae iyéna póna kanaa'á sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Kárásitinka'a káásamaisa méta Maníkómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

²⁶ Ísu Káráisiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Maníkóntáféna imáyáa éna sáwí-aaí wempímbá ímba wéraisana kawé'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'a uréna wíyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áífá'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-iyé. ²⁷ Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífáin-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáási póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráisiti sáwí'o í-áái wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye. ²⁸ Ámáán-aaifinkemba aifa'-ámáán-kwáási iyáfasintinkowasa mararákén-kwáási pósa sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaemba Maníkó símai kááisamarena séna miyá ónaumne séna wenáánimba sásákómbá iyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéiye.

Ísuma kentáási aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

8 ¹ Súnda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Miyán-áífá'-ámáán-káwáágó kentáási ámáán-kawaago wíyómpa'a ména iyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye. ² Waásimo naambó ésamo Maníkóntáfésa mindáúmpá'á imáyáa ombánifo wíyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráisiti mimpímbá Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaiye.

³ Marapá'-áífá'-ámáán-káwáá póí tufuwésa tómbá maésa úmai Maníkómbó amíyantafesa iyáfasintinkaraafo Ísu Káráisiti kentáási aifa'-ámáán-káwáágó moórá-tantaa'o Maníkómbó ámakaimba mindá puwéna wenáúma ámakaiye. ⁴ Waásimo sáwí'o untáfésa ámáánkomo siyáintemba póimo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kisau wémaen-kwaasi méraafo Ísu Káráisiti marapá'ó ménaraa ímba póí tufú'mai Maníkómbá amísino. ⁵ Wíyómpa'o naan-úrambo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'á wéraisasa mindáúmpá'á ámáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaófá'á Mósesé aifa'-ámáán-dámbó índasafena úwana Maníkó simámena séna Sáínai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósesé wíyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye. ⁶ Wíyómpa'a Ísu ámáán-kisaumo wémain-kisaugo marapá'ó ámáán-kisaumo wémaen-kisau iyáákaraiye. Maníkó séna kawé'á uwátinkanaumne símai kááisamakain-aaí Ísu Káráisitimo aráásímimba minááígó ááémo símimo kááisamakain-aaigomba iyáákaraiye. ⁷ Ááémo símimo kááisamakain-aaigomo waásimo arupísemo uwátinkarainkaka Maníkó ímba aú-aaí símai kááisamakaisino.

⁸ Maníkó wení waási tuwánómba sáwí'a uwaná mindásafena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aaí aúfái-wandaafimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna ánaaemba moórá-kanaa tína'a aú-aaí símai kááísamare'a Ísareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aaí símai kááísatinkanaumne. ⁹Ísípi-marafakemba miwí tíwá'náma faútinke'a tí'mae'o téwándara'a aaí símai kááísamakaundanifo mináái tarásúwa'a sínaaemba uwátímakaumne. Aú-aaí símai kááísamare'a ímba ááeraan-aaíyaamban-ifo aú-aain-iyé Fasi'aénkó séna ¹⁰moórá-aaíwara'a séna moórá-kanaa tína'a Ísareri-waasisafe'a aú-aaí símaimo kááísatinkaandara'a kesí áamámba tirumpiné imáyáafine timé'a miwítí Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménaawe. ¹¹Minkánáá tinasá miwítí waásiye fí'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómpá'á teró senááwe. Óraa'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'á é'a tiyáamba pósa ímba aneka'á táántanaawe. ¹²Sirumbá uwátinke'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a misáwí-ímáyáásáfé'a ímba imáyáa úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyáíye

agaimaréna siyáíye. ¹³Maníkó aú-aaí símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ó símaimo kááísamakain-aaí ááeraan-aaí isaná ááeraan-tantaa'a kárika'a wéna tai'áínífo ááeraan-aaimo éna kárika'a tai'áíníye.

**Naaófá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóní naaemá
Maníkómbá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aaí.**

9 ¹Naaófá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaimo wérompinkemba Maníkón-ímáyáá mósá wémaron-aaí wérowasa Maníkón-ímáyáámó mósá maráíyan-damba úmakaawe. ²Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáítukopatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáítukopatafesa ufaen-dáúmpá'é sésa mimpímbá ómbá kúra'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'á Maníkóní péréti-tomba marésa ³mósá fáítukon-daumpatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa ⁴mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'á asaa-wiyúmbó ún-kana wéagaesa kawé-táwáámá úmaresa korí-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaófá'á wiyómpakembo marapá'ó kunkáin-tonkon-awi'a máána-tomba mintáwááfímbá ma'mái minkáwé-táwááfímbá marésa naaófá'á Maníkó wení kísaura'a Éronimba íyáfasinankowana wení táúnkakemba árumo wíkáin-taumba mintáwááfímbá marésa naaófá'á Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimakón-kwandaai kae'-wándáái mintáwááfímbá marésa ⁵kae-tántáál'á ayóíwára-tántáákái óraa-kawe'a úmaresa sésa Maníkóní áwáuma fí'oran-awaugo póna sáma kaiyé suwaná mintántáákáígó ayóígóráámbá mintáwáámá káátana Maníkómó miwítí sáwí-imayaamo maitiyúwón-tawaama káataraiye. Mindásafe'a káfé'a ímba ayáátáá'-aaí agáúmne.

⁶Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá áamáán-kisau-waasi minámáán-dánkómbá múra fáitukon-aempa'a iyésa kísau máúmbanifo ⁷moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáán-káwáágó iyéna póígoni naaemá maimaéna iyéna wemó sáwí'ó úntafenawe waásimo ímbo táá'ó isésamo sáwí'ó untáfénawe miyá-sáwí'ó ombá maitiyuwáíndasafena mindááémá Maníkómbá ámakaiye. ⁸Miyá éna Maníkóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisa wéaraasimiye. Áamáán-dankombo múra fáitukaapa'o wéromba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wempá'á iyíyan-amba ímba afora'á wéraiye. ⁹Mintántáá'á aiyowáí'a úmai káfétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-iyé. Maníkón-ímáyáámó mósá makón-kwaasi póí tufuwésa tómbá fakarésa úmai Maníkómbá ámakaambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'-i'a uwátínkaraiye. ¹⁰Miyáúmai minámpá'á tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsafesawe sésa miyá úwana Maníkó aú-amba aráátimuwana ááéraan-amba taí'áraiye.

¹¹Miyámó uráambanifo Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó káfé'ó wérain-amba kawé'-ámbá aráásimena áamáán-kisau wémain-daumpa'a mindámbá ímba marapá'ó waásimo úmakaan-damban-ifo iyáákarain-damba sásá'-námbán-iyé. ¹²Mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wíyómpa'a Maníkó méropa'a iyúmba áamáán-kisau-waasigomo mémegoni naaewé purumaka-áráákoni naaewé maimaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maimaéna iyéna sáwí'ó úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aúí'a úmaisa maé'mae'ó ondasáfénasa miyá éna pukáíye. ¹³Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-áráá'a purumaka-áráá'ó agaisukáampinken-kanawe Maníkón-aúranka'ó sáwí'ó uráan-kwaasi tinepaká'á tufimpín-kwéesa miwí túma kawé'á uwátínkówana Maníkó tuwánéna séna kawé'an-iyé siyáíye. ¹⁴Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráísitini naeógomá iyáákaraiye. Wempímbá ímba sáwí'-aai wérawai Maníkóní ámútanko maé'mae'ó iwáí wesé'a méraintafena wení naaemá kumúwana wenáuma Maníkómbá ámakaiye. Sáwí'ó wéowini áwáugo ta'ótokaimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aai wérainata Maníkóní kísau máéndasafenasa wení naaemá kumúwana wenáuma Maníkómbá ámakaiye.

¹⁵Mindásafena ááéraan-aai símai kááísamakonka'a sáwí'ó uráampinkembo faútinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáíye. Mindásafena Ísu Káráísiti aú-aai símai kááísamakaimba póna Maníkómó óraaka'ó séna kawé'ó uwátínkáanda waé'wae'a ínáyemo siyáimba Maníkómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

¹⁶⁻¹⁷Wépuwesamo ombá miwítí moparáwímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigo puwíndasafena éna wení

moparáwimbó maíyan-aai wésifo úwoimo méraindara'a ímba maenááfo puwínasa érai'a púwiye sésa maenááwe. ¹⁸Miyáumai naaófá'á Maníkó aifa'-áái símai kááísamakonka'a Mósesé pói tufúwana mimpóígóni naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a ¹⁹aifa'á Mósesé seyaafá'-wáásífímbá Maníkóni áamámba seyaafá'á simátimena purumaka-áráákoni naaefímbá non-úramba fatímakena méme-ayauma taemóka'a úsúmarena mindááéfímbá tántámai Maníkón-aai agaimái makáan-aufai-wandaaiya'a tufimpín-úmarena waási tinepa'á miyá uwásuwena ²⁰séna maandááémá aiyowá'í'a úmai aráátimumpo Maníkómó símáimo kááísamakain-aai fasi'aén-áái wéraifo ísámai kawe'án-oro séna ²¹miyáumai mindááémá Maníkón-ímáyáámó mósá wémaron-danka'a tufimpín-úmarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiye. ²²Érai'a Maníkóni áamáánkoni áwáufa'a naaegó seyaafá'-tántáá'á kawe'á uwátínkáísana moóráwigowa'i póiya'i ímbo púwísanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwí-imayaa ínta maisiyúwáísino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáásí sáwí-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafenamo pukáin-aai.

²³Maníkón-ímáyáá mósá makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tantaa'e maarán-iyé. Wíyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tantaa'e miwání waé'maiyaan-damban-iyé. Mintántáá'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a póigoni naaesámbá kawe'á uwátínkówana mindá kawe'á uráambanifo wíyómpaken-tantaaka'a ímba póigoni naaesámbán-ifo íyáákaraiwaini naaesámbá kawe'á wéuwatinkaiye. ²⁴Miyáumai Ísu Káráísiti wíyómpa'a iyéna Maníkón-aúranka'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé. Úmakaan-damba naan-úrankoni waé'maiyaan-damba ímba iméraifo wíyómpa'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé. ²⁵Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóni ufaen-dáúmpá'á

aifa'-ámáán-káwáágó póigoni naaemá maimaéna íyóiyó uráintemba Ísu Káráísiti ímba miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maimaéna móamakaiye. ²⁶Ísu Káráísitimo miyáumáimo maimaé íyóiyó urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'á úmaena íyísino. Ímba miyá éna ááéraan-kanaa kárika'a tai'ónka'a marapá'á kuména sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasafenasa mimbórá-kánáá pukáiyé. ²⁷Kentáásí kanaamó tínataamo púwóndasa kesáámó méraundawini áwáusafenasa sísai íníye. ²⁸Miyáumai sáwífa'-waasiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti puwéna Maníkómbá wenáúma aména aneka'á kuména ímba sáwí-imayaamo maitiyuwáíndasafena kumínífo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáíndasafena kumíníye.

10 ¹Mósesemo siyáin-amaankoni aambá ímba aan-úrambilan-ifo Ísu Káráisiti kawe'ó uwátínkáiwaini aankóni wa'e'maiyaan-amban-iyē. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a ámáán-kisau-waasi pói tufú'mai Maníkómbó ámakaamba miyán-kísáúgó Maníkómpá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupise uwátínkaraiye. ²Póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaan-anko kawe'ó uwátínkarainakaaa Maníkón-ímáyáámó mósá makáawi miwífímbá aoisaambá ímba wérowasa sáwí-tantaatafesa ímba umbai tésa ímba pói tufú'mai Maníkómbá áma'maesa íyówisino. ³⁻⁴Énifo maará wéowe. Purumakagóni naaegówé mémegoni naaegówé ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimba pósa moórá-mora-aataiya'a pói tufú'mai Maníkómbó ámakonka'a miwítí aoisaantáfésa ímáyaá uráawe.

⁵Miyáumai Ísu Káráisiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntáféna séna

póimo tufú'maimo embó ámakaane tómbó ámakaane ímba embá arááíma wétaifo kemá embá arááíma táinda-i'o ondasáfé súma to'mayaa uwásínkaraane. ⁶Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo ámakaamba mindásafe ímba aamoí wéone ⁷súnda maará súne. Enáái aúfáí-wandaai fimba kentáféna símai agaimaréna séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táinda-i'a úmai ménaumne símai agaimakáintemba wéune súne

Maníkóntáféna Ísu siyáiyē.

⁸Aifa'á Ísu Káráisiti séna ámáámbo siyáinten-úmai pói tufú'mai ámakaane tómbá maimái ámakaane pói agaisukáane sáwí'o uráantafesa pói tufú'mai ámakaambanifo minánkó ímba arááíma wétaisa aamoí ímba wéone ⁹simásuwena séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táinda-i'a úmai ménaumne siyáiyē. Mindásafena Ísu Káráisiti póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaunda-anta ifátuwena aú-amba Maníkómbó arááímo táinda-imayaamo arááíwaunda-anta aráásímakaiye. ¹⁰Ísu Káráisiti Maníkón-ímáyáá arááíwaena Maníkómbá wenáúma aména mimbórá-kánáá pukáimba póna sáwí-imayaasa maisiyuwénasa Maníkóndé-ita uwásínkaraiye.

¹¹Aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi íyáfasinesa mimbórá-kísáú maésa pói tufú'mai Maníkómbó ámakaamba minkísáúgó ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimbanifo ¹²Ísu Káráisiti mimbórá-kánáá Maníkómbá wenáúma aména pukáiyē. Sáwí'o uráantafenawe sáwí'o ondasáfénasaawe puwéna minkísáú tai'ásuwena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á iména ¹³Maníkómó wení namuro-wáásímó tínkaminanamo wemó íyáákaindasafena amu'maréna iméraiye. ¹⁴Miyáumai Maníkómbá wenáúma ámakaimba pósa Maníkóndé-i'o uwátínkáin-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

¹⁵Minááisáféna Maníkóní Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwana Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

¹⁶Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tína'a aú-aaí
símái kááísatinkaandara'a kesí áamáamba tirumpiné imáyáafine
timénaumne siyáíye.

¹⁷Moórá-aaiwara'a séna
miwítí aoisaané áamáánemo taráíyaamba ímba mindásafe'a imáyáa
úmae iyónaumne siyáíye

agaimaréna siyáíye. ¹⁸Maníkó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba
imáyáa úmae íyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo
Maníkómbó ámakaan-amba tai'áíye.

Maníkónópata iyónomo siyáin-aai.

¹⁹Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráísiti puwúwana wení naaemá
kumúwana kentáásí aambá wikáimba póta ímba sáátafeta éta Maníkóní
ufaen-dáúmpátá wéiyune. ²⁰Puwéna Maníkómbá wenáúmo ámakaintafena
aú-amba waé'wae'o índa-amba aráásimena Maníkóní ufaen-dáúmpátá mósá
fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Maníkómpátá iyónnda-amba
aráásímakaimba mindásafetaawe ²¹wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo
Maníkóní waásiya'a káráwiyaimba mindásafeta ²²Maníkómpátá iyóno.
Kentáásí sáwí-imayaasa maisiyúwáisanasa kentáásirumpinta ímba aai
wéraisata kawé'-nóntá pésínkáísata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta
Maníkómpátá simankúnkúmba éta Maníkómpátá iyóno. ²³Maníkón-aai
érai'-aain-íye séta póta fasi'ámaisa ta'ótoreta ínta ifátuweta Maníkómó
kawé'á uwátinkanaumne siyáintemba miyá índa póta wenáái fasi'ámaisa
ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó. ²⁴Kesáá imáyáasa éta moórá-mora-
waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe timéta kawé-kísáúsá wémaeta
miyásá onó. ²⁵Maníkóntáféta imáyáa éta túwaandu úmae iyéta tuwímbaimo
túwaandu úmimo tukáantemba kesáá ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta
moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráísitimo kumínda kári-
kanaa wérintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

²⁶Ísáaro. Maníkóní érai'-aai iséta ta'ótoketa kentáásí imáyáafinkembo
wembó sínaaembo uwámetaamo sáwí'o úmaetaamo iyónanasaamo éna
Maníkó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasa fí'on-amba ímba wéraiifo
²⁷sáátafeta onanamó Maníkómbó tínaaembo uwámíyantafenamo sáwí-
meyambo tímínasa óraa'-iyafimbo káwíyantafeta amu'maréta ménaumne.
²⁸Mósese tímún-amaambo taráíyaawi aaiimbá iyáfasintinkaresa
kaumbo-kae'-wáásímó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa
ímba tirumbá uwátinkaiyamba tínkamíyasamo puwíyamba ²⁹mindá
umbai-tántáál'an-ifo Maníkón-ááninkomba tínaaembo uwámémba
mindá óraa'-umbai-tantaa'an-ifo Maníkó símai kááísamakonka'a Ísu

Karáisitini naaemá kumúwasa sáwí'o umbá maitíyukaimba mindásafesa sésa sáwísamban-iyé síyawí óraa'a sáwí-meyamba maenááwe. Maníkóní ámutanko úwoimo súwa'nai iwáintáfésa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyamba maenááwe. ³⁰Maarán-ááímó siyáimba mindá Maníkó póna maará siyáiyé.

Sáwí'o iyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-iyé.

Sáwí-kisausafe'a

méyámbá tíménaumne

séna moórá-aaiwara'a séna

Fasi'aénkó wení waási tíesai úmai iséna

tuwínkaa'a úmai-meyamba tímíníye

siyáiyé. ³¹Maníkó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwí-meyambo tímínda mindá óraa'a táatafesa ónááfo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

³²Ááéma Maníkó kembiwísáféna sámó kátinkonka'a umbai-tántáá'á tímúwa'a ímba ifá'á túwómbo fasi'ámai méraafo mindásafe'a imáyáan-oro. ³³Moórá-mora-kanaa seyaafá'-wáásí túranka'a sáwí'a uwátinkesa símai sáwí'a uwátínkómbanifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanaa kentí waásimo sáwí'o uwátínkómbo túwa'nai úmae iyúwasa kembiwíwará'á sáwí'o uwátínkómbo fasi'aráawe. ³⁴Maníkóní waási-i'o unkákémbá kempínkémbá tuwímбай ándáfa'o mótínkómbo tirun tafé'a uwátínkówasa kentí moparáwímbó taffyúmba ímba imáyáa é'a sé'a iyáákarain-tantaa'a wíyómpa'a wéraitimba póna waé'wae'a íníye suwaná tirunkó kawé'á uráiyé.

³⁵Miyá uráafo Maníkóntáfé'a fasi'ámai mé'a kawé'-méyámbá wémaewe. ³⁶Maníkóní imáyáafinkeni'a é'a wemó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'o maíyantafe'a fasi'ámae iyíyana ímba tuwesará' íno. ³⁷Miyáumai naaófá'á Áísáya Ísu Karáisitimo kumínda amu'maréna ména Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

ampáán-kánáá wéraitimba póna

tíndawi ímbo amu'maráínda é'a tíníye

agaimaréna siyáiyé. Moóráfa'a agaimaréna séna

³⁸kesí waásigo arupíse úmai méraiwai kesááisafenamo érai'emo

sénamo amankúnkúmbo ímba póna aúí'a úmai méraitimba póna

inkaisénamo siyuwé kóina'o

é'a ímba aamoí uwánkanaumne siyáiyé

agaimaréna siyáiyé.

³⁹Minááímó siyáimbanifo kesáámá ímba miyán-kwáásísá úne. Inkaisésamo auwé kówésamo sáwí-aempa'o méraan-kwaasiyaanta kesáá

ímba úndasa Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta kawe'á úmáis maé'maeta ónaumne.

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba on-áái.

11 ¹Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba on-ámbá maarán-ámbán-iyé. Maníkómó to'mayaa uráin-tantaatafeta séta éraika-tantaa'an-iyé séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáunda-tantaatafeta séta érai'a wéraiye sune. ²Kentáá síwá'náma Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba untáféna Maníkó séna kawe'án-owe siyáiyé.

³Naaófá'á Maníkó séna wíyóne marawé paápé uwó súwana paápé uráisata minááísáféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáunda-tantaapinken-tantaatamba awánáunda-tantaa'a Maníkó úmakaiye.

⁴Naaófá'á moóráwígon-awi'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna pói tufú'mai agaimái Maníkómbá ámakowana awaaón-áwí'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkómbá amúwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba íyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmba úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawe'án-iyé séna wembá awánéna arupíse úmai méraandawi óne siyáiyé. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfésa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmba ún-kwaasin-iyé sewatá wéisaumne.

⁵Naaófá'á moóráwígon-awi'a Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena Maníkó púwifo séna kunáí'maena wíyómpa'a móankarowasa ayaafái uwááesa túwómbanifo Maníkómó áíkomba ímbo awánaraawe. Ínókimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínókin-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwaé-i'a úmae iyáiyé agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba uráiyé sune. ⁶Maníkómpá'ó tewí Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawe'ó uwátínkáín-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-iyé sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímbo wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo timankúnkúmba íyawí Maníkó ímbo aamoí uwátinkainiye.

⁷Naaófá'á Maníkó Nówaamba simámena séna ánaaemba nonkó fiyéna waási tínkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'ó nínnda-taomba úmarena wení aare-iyámpóiyé wenanááfú'e imérowana nonkó miwí ímbo nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena Maníkó Nówaantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo timínda-aai iséna simátímakaiye.

⁸Naaófá'á Maníkó Émbaramun tafena séna ení maramá tuwé ámenda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna ⁹Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísáféna érai'e séna fí'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'émmaniye. Mimbárá Émbaramun tafenamo siyóntemba ááninko Áísáakinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a timénaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe. ¹⁰Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wíyómpa'o to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá waé'wae'o índa-naopatafena imáyáa éna amu'maréna maé'émmaniye.

¹¹Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyáiyé. Maníkó simáména séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-iye séna iyámpóimo ma'ánkáánda-kanaa taí'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aémbá amúwana ámú'a kauréna iyámpói ma'ánkaraiye. ¹²Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankómbo waurámbó kómpinkemba sáwífa'-waasi aísaafitantambo iyawisafena wíyómpa'o o'ó sáwífa'o wéraisanamo nompá'ó nonáámááimo sáwífa'o wéraitemba miyán-kwáásí uwasá ímba kanaa'á toráúraawe.

¹³Maanáúfáíffimbó túwí'o agaimaráúnda-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'á timankúnkúmba úmae iyésa pukáawe. Maníkó óraaka séna miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímbo máúmba némpa'a wérowasa úwoi aái isésa aamoí ésa sésa marapátáámó méraundasa fí'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisa ampáánká'á méranaumne símae iyésa pukáawe. ¹⁴Miyán-ááímó sen-kwáásí miwítí mara-úrpa'a imáyáa uwatá ísaraumne. ¹⁵Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérowasa pósa awánaawisino. ¹⁶Ímba miyá ésa wíyómpa'o íyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Maníkó aamoí éna séna kesí waásin-owe séna póna miwítí maru'á to'mayaa uráiyé.

¹⁷⁻¹⁸Maníkó Émbaramun tafena óraaka séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaafitantambo iyawi paápé ónááwe siyéna ánaaemba moórá-aai áisai úmai isánae séna enáánimba Áísáakimba tufú-simiyo súwana Émbaramu séna Maníkó simásiména séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaafitantamba ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainiye séna Áísáaki mimbórá-iyámpói úwana ímbo ta'ótoromba áí'maena tufuwíndasafena éna ¹⁹imáyáa éna séna Maníkó kanaa'á puwíndafinkemba iyáfasinankainiye séna tufuwíndasafena úwana Maníkó séna étuwaaó súwana ifátuwéna ááninkomba tufúwana púwóraampinkemba áíkaiye.

²⁰ Áísáaki Maníkón-aaisafena amankúnkumbo úntafena Maníkómó ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye. ²¹ Ánaaemba Yékopu waurámbá kéné puwíndasafena éna táúmba faiyéna kífaena Maníkón-aaisafena amankúnkumbo úntafena Maníkón-ímáyáá mósá maréna ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye. ²² Ánaaemba Yósepi waurámbá kéné puwíndasafena éna Maníkón-aaisafena amankúnkumbo úntafena simátimena séna Maníkó kentáásí waási Ísareri-waasi Ísípi-marafakemba faú'mai tí'maena kentáásí marafá'ó mótinkaindara'a kesiyáántamba maimaésa máútaaro Yósepi siyáiyé.

²³ Ánaaemba Mósesen-anófoi wembá ma'ánkaresarai awánésarai kawé'-íyámpóin-iyé sésarai Maníkón-aaisafesarai timankúnkumba uyantáfesarai Ísípi-marafaken-oraa'-waasigo iyámpóisomba tínkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ímba táátafesaraimo uyambá mináái taraisésarai Mósesemba aúpá'á ánkarojana kaumbo-wíyómbá maisuwówana minóráá'-wáásígón-ayáámúnko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana ²⁴ ánaaemba Mósesé óraa'a úwasa awánésa sésa Ísípifaken-oraa'-waasigon-ayáámúnkon-ááninkon-iyé suwaná Mósesé Maníkón-aaisafena amankúnkumbo úntafena miyámó sun-áái ánaaemba uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáiyé. ²⁵ Ísípifaken-kwaasi sáwífa'-moparawimba marésa sáwí'ó untáfésa aamoí umbá Mósesé mindá ááémo tai'áínda-tantaatafena ímba arááíma tówana séna umbai-tántáá'ó simíyambo éna kanaán-iyé séna Maníkóní waási wení waási póna méron-aempa'a koména ²⁶ imáyáa éna séna Maníkó kentáásáféna tiyáíndawiye séna iyáfasinankaraiwaini kísau máénda póna umbai-tántáá'ó kempá'ó tında minánkó Ísípi-waasiti sáwífa'-moparawimbo máénda-ankomba iyáákaraiye séna Maníkó kawé'-mévámbá simíníye-imayaa éna miyá uráiyé.

²⁷ Ánaaemba Mósesé Ísípi-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áúwana Maníkón-aaisafena amankúnkumbo úntafena wenáároi ímba inkaiséna úwoi kówéna Maníkómbá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuraiye. ²⁸ Ánaaemba Ísípifa'a Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi moórá-mora-naumpimpakemba aifaráán-íyámpóí tínkamindasafena úwana Mósesé Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-íyámpóí ímba tínkaminkwae séna Ísareri-waasisafena póí tufúké'a onta-táiyá'á naaemá a'maré'a mimpóí kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáamba mindá tíyótaimo í-tánóné siyáawe.

²⁹ Ánaaemba Ísípi-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkon-awi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaisafesa timankúnkumba untáféna

mindónkó tuwínkaa'-úwasa nonáamááiyafamba kofatowasá Ísipifaken-kwaasi wa'maésa tésa mindómpímbá tuwaná mindónkó kúwátawisena minkwáási tínkantasaraiye.

³⁰Ánaaemba Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuweta mimbárafá'á koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáo'a óntantambo sí'ó úmakopa'a kóukutauku uwááesa tóso émesa afa'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyáárika'a misí'á tawísímaena marapá'á kumúwasa Yéríko-waasi tínkantuwesa komaé'ómbaniye. ³¹Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai ti'márówasarai mindáo'pa' koawánamaranae sésarai kuyambá moóra-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwí-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaisafena érai'e séna minkáé'nárai aúpá'á tiyuwówasarai tiyááye. Ísareri-waasi Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbó urówi tínkamesa Ré'ápi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbó ún-inimba ímba tufúkáawe.

³²Seyaafá'-wáási tááimo agaénda ayáátáá'-aai ímbá pó'a seyaafá'-wáási táái ímba agaénaumne. Miwí túwí'a Kíndíyoni úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfiti úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aai simátímakowiye miyáumai-waasi ésa ³³Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbó untáfésa pósa miwífínkémhá tuwímbai namuro-wáási íyáákesa arupíse úmai miwítí waásiya'a káráwiyesa Maníkómó óraaka'o séna miyámó ónaumnemo siyóntemba úmai mérowana Maníkó afáál-íyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutúwasa mésa ³⁴miwífínkémhá tuwímbai óraa'-iya pisíntukowasa miwítí namuro-wáási tínkamonaie uwaná Maníkó tíyótai úwasa kawé'-úmai mésa ímba fasi'ámai mérowana Maníkó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáási tínkantuwesa maé'ómbaniye. ³⁵Tuwímbai-inimba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbó untáféna miwí timááraamo pukómpinkemba Maníkó íyáfasintinkaraiye.

Namuro-wáási tuwímbai ta'ótoresa sésa Maníkómbó tínaaembo uwámíyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Maníkómbó tínaaembo ímbo uwámíyataamo éta tínkamonaumne suwasá Maníkómbá ímba sínaaemba uwámenaumne sésa imáyáa ésa púwónana Maníkó súwa'nai ínata wíyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úni'a uwátínkówasa pukáawe. ³⁶Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbó untáfésa miwítí namuro-wáási tuwímbaisafesa tuwíyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai tíyayaanka'a kárá'umai tí'maesa ándáfa'a máwétiyuwesa ³⁷tuwímbai óntantamba tínkamuwasa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwesa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwasá púwúwasa tuwímbai ímba kawé'-únánkwátói urésa sipisípi-ayau-unankwatoí uwasá

tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawe'-náúmpímpá'á waésa úwoifaka'a kowáísáwai ésa ímba tómbá makówasa sáwí'a uwátinkesa umbai-tántáá'-í'a uwátinkesa ³⁸kawe'-wáásí-í'a úmai mérontafesa ti'mátuwowasa waásimo ímbo méropa'a nésa omápa'a mésa maipíné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawe'-wáásí pósa sáwí'o uwátínkówifimba ímbo máúmba keyáara'a maé'ómbaniye.

³⁹Miyán-kwáásí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáféna Maníkó séna kawe'án-owe siyáifo marapá'ó méronka'a Maníkómó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímba awánowana ⁴⁰Maníkó miwísáféna amu'máráaro séna ánaaembo kesétaamo méraiyan-kwaasisafena imáyáa éna kawe'-ámbá kentááwé miwíyé sásá'-í'o uwásinkainda-anta wisínkaraiye. Mindásafesa marapá'ó méronka'a ímba awánaraawe.

Maníkó kentáásifowai-i'o wéin-aii.

12 ¹Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáa maarásá ónaumne. Miwí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo uráawi túwaandu ompímbá kesáa afufumpinkáántá méraunasaraanta Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-ámbá aráásíméwata mindásafeta umbai-tántáá'á ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimbórá-ímáyáámó arááíwáéntemba Maníkómó aráásímakain-ampata ímba suwesarái ínata fasi'ámaisa kónaumne. ²Waásimo tuwaantantésamo ayáíyá'ó wéraim-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata Maníkón-aaisafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símímba póta Maníkómpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne. Ísu ánaaemba arunkó aamoí índa-imayaa éna póna aaraa-táíyá'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táíyá'ó púwón-antafesamo tigeasáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

³Ísuntafe'a imáyáan-oro. Marapá'ó méronka'o sáwí-waasi sáwí'o uwánkáfa'o íyúwanamo fasi'ámaimo maé'éintemba imáyáa é'a ímba tuwesarái ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro. ⁴Aoisaambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe. ⁵⁻⁶Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámúntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-aii imáyáan-oro. Maarán-áái siyáíye.

Fasi'aénkó arumbó tímakaiwai arupíse uwátinkena kesáánimba owémó siwáísáféna kesáái isáíwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimba

ímba sáwísamban-iyē-imayaa éma sáwí'lo uráanda óraaka'lo
simámakaimba enarunkó

ímba sáwí'a íno

agaimaréna siyáiyē. ⁷Umbai-tántáá'ó kempá'ó timbá Maníkó kawē'á uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-íyámpói kawē'ó íyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

⁸Maníkó seyaafá'á wení iyámpói umbai-tántáápínkémbá arupíse uwátínkáimba umbai-tántáá'ó wérarwai Maníkóní iyámpóín-ófo umbai-tántáá'ó ímbo wérarwai megusáí-íyámpóín-owe. ⁹Moórá-aaiwara'lo súnnda ísáaro. Marapákén-késífóisaisa arupíse uwásinkaraawata miwí táái íséta miyáumai wíyómpaken-kentaasifowan-aai íséta kawē'-úmai méta minóráá'-áásísá miyásá onó. ¹⁰Kári-kanaa marapákén-késífóisaisa miwítí imáyáafínkēmba arupísesa uwásinkanaafo Maníkó kawē'á uwátinkanae séna kawē'-aantēmba úmaisá méraandasafenasa wemó kawē'ó úmáimo méraintēmba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéuwasinkaiye. ¹¹Arupíse uwásinkaindarata sirunkó umbái táínata ínta aamoí éta ánaeimba minúbái-tántáákó kawē'ó uwásinkaindarata minúbái-tántáákóní anondáá kentáásirunko aáno úmaisá wérainata kawē'-úmaisá méranaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-aai.

¹²Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiyé'a ¹³arupíse-amba imáyáa úmai arááíwáéro. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a

kawē'-úmai mé'a arupíse-amba arááíwáéro.

¹⁴Tiyáántán-kwiyé'a seyaafá'-wáásísé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawē'-aantēmba úmáimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawē'-aantēmba úmai méraaro. ¹⁵Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáímbá auwáúnafo sé'a káráwiyo. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwí'lo índarakēmba misáwí-ímáyáágo seyaafá'-wáásífímbá wété ífáínifo káráwiyo. ¹⁶Sáwí-tantaatafe'a tiráásife'a ofáínifo káráwiyo. Naaófá'á moóráwígon-awi'a Íso Maníkóntáféna ímba imáyáa éna sáwí'lo uráintēmba kempínkémbá tuwímbai miyá ofáínifo káráwiyo. Wemá Maníkóntáféna ímba imáyáa úwaimba moórá-kanaa áái tówana áfákontafēna séna ení tómbá nasímínana mintónkón-ánóndáá emá aifaráán-íyámpói úrénana kenkáísifowa kawē'-áásúmí'á amíníye séna ¹⁷ména ánaeimba moórá-imayaa éna kesifo kawē'-áásúmí'á simínkwae séna óraa'-ifi'a tówana afowámá áfákomba kawē'-áásúmí'á aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwí'lo uráin-tantaako afowámá kawē'-áásúmí'ó amínda-amba fáíkaiye. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí'á ofáínifo káráwiyo.

¹⁸Naaófá'á Ísareri-waasi Sáínai-oma'-aefempa'a komérowana óraa'-iyama kéna tinepái kówasa uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa'-fiyunda torówana ¹⁹⁻²⁰uwíyemba óraaka'a tufúwana aaigó aantemba séna waásiye póiyé maanómáká'ó tíya'o é'a óntantamba tínkamiyasa puwónááwe súwasa minááimó ísón-kwaasi táátafesa ésa sésa aneka'á moórá-aai ímba sínata ísáano sésa táátafesa ésa ²¹awánon-tantaa'a óraa'-taatafesa uwaná Mósesé séna sááte'a isa'á tata'á úne siyáiyé. Naaófá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

²²Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáamba maaráraámbá wéowe. Moórá-omakon-awi'a Sáiyóni-omapa'a té'a Maníkó fasi'aénkwáráwíni naaópa'a té'a wiyómpa'a aú-nao'a Yérúsaremu fakaan-daopa'a té'a wiyómpaken-kisau-waasimo sáwífa'o túwaandu úmaresamo Maníkón-áwí'o mósá marésamo aamoimó opa'á té'a ²³aifa'ó Maníkómpá'ó tésamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wiyómpa'a aúfáifimba miwí túwí'a agaimakáiyé. Maníkó seyaafá'nánká miwímó méraawini áwáusafena tísai índawimpa'a té'a marapá'ó arupíse úmáimo méraawanamo Maníkómó sásá'-í'o uwátínkaraiwai wiyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a ²⁴Ísumpa'a Maníkó aú-aai símáimo

kááísamakaimba aráásímíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufúwana puwúwana wení naemá kumúwana mindásafena anondáá sáwí-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuni naemó kunkáimba waási kawe'á uwátínkáimba wempá'á tiyáawe.

²⁵Maníkó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aai ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósesé marapá'á ména Maníkón-aai simátimuwasa taráiyawí sáwí-meyamba maiyáawe. Miyáumáimo wiyómpakewimo simátiminda-aaimo taraisíyawí érai'a sáwí-meyamba maenááfo káráwiyoro. ²⁶Naaófá'á Maníkó Sáínai-omapakemba aái súwana óraa'-marima taráimbanifo káfé'a óraaka séna moórá-kanaamo tinda aneka'á óraa'-marima taaó senaná wiyónkowe maragówé óraa'-marima táíníye siyáiyé. ²⁷Aneka'ó óraa'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aaigoni áwáuma maarán-íye. Marímo táinda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'áínifo maríma ímbo kanaa'ó táinda-tantaa'a waé'wae'a íníye.

²⁸Miyáumai marímo táinda Maníkó kentáará'á káráwiyaimba póna ínta siyuwáinda póta sirunkó kawe'á ínata aamoí éta wentáféta éta wenáwí'a mósá maréta wen-ímáyáá mósá máráandasafenasa aamoí íníye. ²⁹Kankambó tiyú'máimo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyá ínata póta wen-ímáyáá mósá maréta ménaumné.

Maníkó aamoi ínkwa-e-i'a orómó siyáin-aai.

13 ¹Ísu Kárásitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóni akúni'a uráamba pó'a moorá-mora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátúwáaro. ²Namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'á tiyúwáaro. Tuwímbaimo miyámó uráamba ímba marapá'-wáásí kawé'a uwátínkaraafo wíyómpaken-kisau-waasi miyá uwátínkaraafo ímba wíyómpakewi owé-ímáyáá uráafo marapákén-kwáásí owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasí túwa'nai oro. ³Maníkóni waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tí'maesa ándáfa'o mótínkáamba miwísé'a ándáfakaan-úmai méraafo mindásafe'a imáyáa é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'á miwífimbó wérain-kwaasi kembiwífínkwará'á miyáumai umbai-tántáákáámbá wérainwain-oyo imáyáa é'a túwa'nai oro.

⁴Aaremó waaimó máéwasa waaimó aaremó máéwasamo on-ámbá kawé'-ámbán-ifo aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waaí ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafo aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

5-6 Maníkó séna

ímba tiyuwé'a túwa'nai ónaumne
 minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta
 Fasi'aénkó súwa'nai ímbá pó'a waásimo
 sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sáa'a íníye
 séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna siyáimba pó'a óntantafe'a
 ímba óraa'-imayaa é'a miyán-tántáákó kembá ta'ótoraina'a sáwí'a ofáínifo
 makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-íye seró.

⁷Ááemo kentí óraa'-waasi Maníkón-aaimo simátímakaawisafe'a imáyáan-oro. Miwímó ma'éón-awauwe pukáan-awauwe imáyáa é'a Maníkóe'o kááísamaimo maé'mae'o é'óntemba miyán-oro. ⁸Ísu Kárásiti naaófá'ó uráintene káfé'wara'o miyámó wéintene ánaenkwará'o miyámó índawe. Mindásafe'a ⁹tómbá aambó fáí'makaan-amba arááíwaiyamba ímba túwa'nai ínífo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiifo fí'o-fi'on-aai karo'-áái isé'a arááíwáéfainifo káráwiyoro.

¹⁰Ísu Kárásitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai ímbánifo áamáan-daumpa'o áamáan-kisau-waasimo póí tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-íye. ¹¹Aifa'-ámáan-káwáágó waásiti aoisaantáféna póí tufúkéna naaemá umaéna Maníkóni ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmáráísasa mimpóí mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

¹²Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáféna imáyáa éna sáwí-imayaa maitiyuwánae séna ímba a'áo súwasa áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankesa tufúwana puwúwana wení naemá kunkáiyee. Miyámó uráimba póimo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifo kentáá wésuwa'nai-iyee. ¹³Ísumba áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankaresa tufúwana pukáimba miyáumai ámáán-daumpa'o pói tufú'maimo Maníkómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkaraantemba kentááwárá'á símai sáwí'a uwásínkáámba póta ínta wentá auwánaumne. ¹⁴Marapá'ó waé'wae'o índa-nao'a ímba wérantafeta wíyómpa'o maé'maetaamo onda-náópata imáyáasa éta póta ínta wentá auwánaumne.

¹⁵Maníkómbó póimo ámentemba Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóní waási úne súndawisa aamoí uwánkámae iyéta wenáwí'a mósá maréta ínta túwáano. ¹⁶Kawe'á uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Maníkó aamoí íníye.

¹⁷Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Kembiwíyá'á kawé'-úmai káráwimae iyésa ánaemba Maníkómbá minkísáúsáfé'a simáménaawe. Miwí tááimo ísámai kawé'ó íyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawé'-úmai ménaawe. Miwí tááimo ímbo ísámai kawé'ó íyasamo ésa miwítí kísau umbái táína'a mindásafe'a ímba kawé'-úmai ménaawe.

¹⁸Imáyáa éta kentáásirumpinta ímba aái wéraisata seyaafá-tántáátáféta arupísesa ónaesa sumpo kentáásáfé'a Maníkómpá'á inái símae iyóro. ¹⁹Óraaka simátimé'a súne. Aneka'á kentópa'a káríka'o konda-ámbá Maníkó paápé índasafe'a inái seró súne.

Inaimó siyáin-aai.

²⁰Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba íyáfasinankarowana puwúwanamo wení naemó kunkáintafena póna símai kááísamakain-aai waé'wae'a ínana sipisípiya'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáará'á wégarawiyiye. ²¹Maníkóní imáyáafinkembo íyantafena Maníkó fasi'aémbó timíndasafe'a inái súne. Maníkó kentáásirumpinta kísau wémaimba Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá wembó arááimo tain-kísáú Maníkó maíndasafe'a inái súne. Ísu Káráisitini-awi'a aasiyaasí óraa'a waé'wae'o ímbá érai'-aai intáfé'a inái súne.

²²Kesí waásisono. Óraaka simátimé'a súne. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agaimái timúnda ímba ayáátáá'-aain-ifo aáno mé'a ísáaro. ²³Moórá'-aai ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti ándáfakemba faú'ánkáámba póna ááemo tína'o é'a kentópa'o kondará'á áí'mae'a kónaumne.

²⁴Kentí óraa'-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá'-wáásísáfétaawe simátíme'a sé'a kawé'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási Ítáári-marafakewi simátimesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²⁵Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kesáái taí'áiyé.